

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev.br.86/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Zenel Leku i Rustem Thaqi, članovi veća, u pravnoj stvari tužilaca: maloletna A. A., S.A. i M. A., roditelji i zakonski zastupnici tužilje, svi iz sela ..., opština Priština, a koje po punomoćju zastupa: Rrahman Kastrati, advokat iz Prištine, protiv tužene: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, koju po ovlašćenju zastupa: Diellza Hajdari, po predmetu spora - radi nadoknade štete, odlučujući po reviziji ovlašćenog zastupnika tužene, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br.706/21 od 23.10.2023.godine, u sednici održanoj dana 22.04.2024.godine, doneo je

P R E S U D U

I. USVAJA SE kao delimično osnovana revizija ovlašćenog zastupnika tužene: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, i presuda Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br. 706/21 od 23.10.2023.godine, kao i presuda Osnovnog suda u Prištini P.br.1450/13 od 30.10.2020. godine, u delu koji se odnose na naknadu nematerijalne štete i troškove parničnog postupka **PREINAČUJU SE** na sledeći način: Obavezuje se tužena: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, da tužilji: A. A. iz sela ..., opština Priština, na ime nematerijalne štete, isplati iznose:

- Na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 5,400.00 eura,
- Na ime pretrpljenog straha, iznos od 4,600.00 eura,
- Na ime pretrpljenog duševnog bola zbog unakaženosti, iznos od 9,000.00 eura
- Na ime smanjenja opšte životne aktivnosti, iznos od 22,500.00 eura.

Obavezuje se tužena: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, da tužilji: M. A. iz sela ..., opština Priština, na ime nematerijalne štete kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol isplati iznos od 5,400.00 euro.

Obavezuje se tužena: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, da tužiocu: S. A. iz sela , opština Priština, na ime nematerijalne štete kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol isplati iznos od 5,400.00 euro.

II. USVAJA SE kao delimično osnovana revizija ovlašćenog zastupnika tužene: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, i presuda Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br. 706/21 od 23.10.2023.godine, **PREINAČUJE SE** u delu koji se odnosi na troškove postupka, na sledeći način: tužena: Kosovski Biro za Osiguranje sa sedištem u Prištini, se obavezuje da tužiocima na ime naknade troškova parničnog postupka isplati iznos od 6,693.12 eura.

U preostalom delu, odbija se kao neosnovana revizija podneta od strane ovlašćenog zastupnika tužene, a presuda Apelacionog suda Kosova Gž.br.706/21 od 23.10.2023. godine, **POTVRĐUJE SE.**

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Prištini, Opšte Odeljenje P.br.1450/13 od 30.10.2020. godine u stavu I. dispozitiva, delimično je usvojen kao osnovan tužbeni zahtev tužilaca i obavezana je tužena da na ime naknade materijalne i nematerijalne štete, pričinjene u saobraćajnoj nesreći koja se dogodila dana 28.03.2013. godine, isplati određene iznose kao što slede:

Za tužilju A. A.:

- Na ime nematerijalne štete:
- Na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 10,000.00 eura,
- Na ime pretrpljenog straha, iznos od 8,000.00 eura,
- Na ime pretrpljenog duševnog bola zbog unakaženosti, iznos od 23,000.00 eura
- Na ime smanjenja opšte životne aktivnosti, iznos od 25,000.00 eura,
- Na ime materijalne štete:
- Na ime tuđe nege i pomoći, iznos od 2,500.00 eura,
- Na ime pojačane ishrane, iznos od 1,000.00 eura,
- Na ime troškova lečenja, iznos od 251.48 eura.

Takođe, da joj tužena isplati nadoknadu za ostvareni prihod, za period od 02.08.2018.godine pa do 13.12.2019. godine zbog umanjenja trajne radne sposobnosti izraženo u procentima 66%, u iznosu od 3,038.45 eura, kao i nadoknadu za naredni period na ime mesečne zakupnine, počev

od 14.12.2019. godine pa sve dok postoje zakonski uslovi za to, u iznosu od po 186,15 eura, najkasnije do svakog 5-tog dana u mesecu za prethodni mesec.

Tužena je obavezana da joj isplati sve kategorije materijalne i nematerijalne štete, sa izuzetkom buduće zakupnine, u ukupnom iznosu od 72,789.93 eura, međutim, pošto je tužena isplatila prvotužilji u vidu akontacije iznos od 3,000.00 eura, preostali novčani iznos koji je tužena obavezana da joj uplati je 69,789.93 eura.

-Na ime nematerijalne štete za pretrpljeni duševni bol zbog povrede deteta:

Tužiocu S. A.: nematerijalnu štetu kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol, u iznosu od 4,500.00 euro.

Tužilji M. A.: nematerijalnu štetu kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol, u iznosu od 4,500.00 euro.

Stavom II. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocima isplati odobreni deo tužbe, zatim, kamatu po stopi od 8% koja će se obračunavati od 30.10.2020.godine (dana donošenja presude) pa sve do konačne isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 7.436,80 eura, a sve u roku od 15 dana od dana prijema presude i pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Stavom III. dispozitiva odbijen je kao neosnovan, deo naknadnog tužbenog zahteva mimo iznosa određenih u stavu I. dispozitiva presude i to: za tužilju A. A. naknada na ime pretrpljenog fizičkog bola, iznos od 5.000,00 eura, naknada na ime pretrpljenog straha, iznos od 2.000,00 eura, naknada na ime pretrpljenog duševnog bola zbog unakaženosti, iznos od 57.000,00 eura, naknada na ime smanjenja opšte životne aktivnosti, iznos od 35.000,00 eura, naknada na ime tuđe pomoći i nege, iznos od 500,00 eura, naknada na ime medicinskih troškova, iznos od 1.125,92 eura, naknada na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog gubitka životne i radne sposobnosti u iznosu od 50.000,00 eura, naknada na ime nematerijalne štete za pretrpljeni duševni bol koji je pretrpeo usled povrede deteta i to ćerke otac ovde tužilac S. A. u iznosu od 5.500,00 eura i za majku ovde tužilju M. A. u iznosu od 5.500,00 eura.

Postupajući po žalbama podnetim od strane stranaka u postupku, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu Gž.br.706/21 dana 23.10.2023.godine kojom je u stavu I. dispozitiva delimično usvojio kao osnovane pomenute žalbe i izvršio je preinačenje ožalbene prvostepene presude na sledeći način: obavezao je tuženu da tužilji A. A. nadoknadi nematerijalnu štetu koju je pretrpela usled saobraćajne nesreće koja se dogodila 28.03.2013. godine, kao i tužiocima: S. i M., oboje A., na ime pretrpljenog duševnog bola zbog teškog invaliditeta njihove ćerke ovde tužilje i da isplati sledeće iznose:

Za tužilju A. A.:

- Na ime nematerijalne štete:

- Na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 7,500.00 eura,
- Na ime pretrpljenog straha, iznos od 6,000.00 eura,
- Na ime pretrpljenog duševnog bola zbog unakaženosti, iznos od 15,000.00 eura
- Na ime smanjenja opšte životne aktivnosti, iznos od 25,000.00 eura,
- Nematerijalnu štetu kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol, tužilji M. A., iznos od 9,000.00 euro.
- Nematerijalnu štetu kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol, tužiocu S. A., iznos od 9,000.00 euro.

Tužena je dužna da tužiocima: A. A., M. A. i S. A. isplati ukupan novčani iznos od 71.500,00 eura, u koji je uključen iznos od 3.000,00 eura koji je dat na ime akontacije od strane tužene za tužilju A. A., sve ovo sa zakonskom kamatom po stopi od 8% godišnje, koja će se obračunavati od 30.10.2020.godine, pa sve do konačne isplate, i sve to u roku od 15 dana od dana prijema presude. Odbijen je kao neosnovan u preostalom delu tužbeni zahtev tužilaca za naknadu nematerijalne štete na ime fizičkih bolova, proživljenog straha, smanjenja opšte životne aktivnosti i pogoršanja istog, kao i na ime duševnih patnji zbog teškog invaliditeta deteta, preko traženih iznosa.

Stavom II. dispozitiva, odbijene su kao nesonovane žalbe podnete od strane punomoćnika tužilaca i ovlašćenog zastupnika tužene, a presuda Osnovnog suda u Prištini, Opšte Odeljenje P.br.1450/13 od 30.10.2020.godine, u vezi naknade materijalne štete na ime pojačane ishrane, tuđu pomoć i negu, troškove lečenja, naknade na ime izmakle dobiti zbog gubitka radne sposobnosti, kao i u odnosu na troškove parničnog postupka, se potvrđuje.

Protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda Kosova, ovlašćeni zastupnik tužene je blagovremeno podneo reviziju i to zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se nižestepene presude ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje.

U spisima predmeta postoji pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju podnet od strane punomoćnika tužilaca, sa predlogom kao u istom.

Ispitujući pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede predviđene u odredbi člana 215. Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006), te na primenu materijalnog prava od strane nižestepениh sudova, Vrhovni sud Kosova je našao da je revizija, delimično osnovana.

U postupku pred nižestepenim sudovima, nisu učinjene bitne povrede odredbi Zakona o parničnom postupku na koje je revizijski sud dužan da pazi po službenoj dužnosti, a podnetom revizijom se na ovakve povrede ne ukazuje.

Prema podacima iz spisa predmeta, proizilazi sledeće činjenično stanje:

Dana 28.03.2013. godine oko 10:20h u selu Vranidoll, opština Priština je došlo do saobraćajne nesreće koju je prouzrokovao vozač koji je vozio automobil marke “Daimler Benz 201” registarske oznake ..., isti nije oprezno upravljao automobilom, niti je prilagodio brzinu kretanja automobila uslovima na putu, i zbog toga je udario pešaka ovde maloletnu tužilju A. A., koja je zbog toga zadobila teške telesne povrede. Među parničnim strankama nije bila sporna činjenica da je i tužilja doprinela nastanku pomenute saobraćajne nesreće, pa je ovlašćeni zastupnik tužene delimično prihvatio pravni osnov tužbenog zahteva sa podelom odgovornosti, međutim, ono što je sporno među parničnim strankama je visina određenih novčanih iznosa koje su tražili tužioci.

Radi utvrđivanja pravnog osnova odnosno odgovornosti za izazvanu saobraćajnu nesreću, prvostepeni sud je angažovao veštaka saobraćajne struke koji je utvrdio da je vozač gore pomenutog automobila, bio primarni uzrok nesreće, dok je pešak ovde tužilja A. A. sekundarno doprinela nesreći, zato što ista nije bila pažljiva prilikom prelaska magistralnog puta. Na osnovu pomenutog veštačenja, prvostepeni sud je odlučio da u konkretnom slučaju postoji zajednička odgovornost, i to izraženo u procentima od 90% na strani tužene i od 10% na strani tužilje.

Radi utvrđivanja stepena i intenziteta povreda koje je maloletna tužilja pretrpela, angažovani su veštak ortopedije-traumatologije, plastične hirurgije, neurohirurgije, oftamologije i psihijatrije, koji su u svojim veštačenjima naveli da je tužilja A. A. usled pomenute saobraćajne nesreće zadobila telesne povrede koje se klasifikuju kao teške telesne povrede sa doživotnim posledicama. Zbog nastalih povreda ona nije osetila fizički bol posebno teškog intenziteta zbog gubitka svesti u trenutku saobraćajne nesreće, ali je osetila fizički bol velikog intenziteta u trajanju od 10 dana, fizički bol srednjeg intenziteta u trajanju od 6 meseci, i fizički bol slabog intenziteta koji je prisutan i danas. Usled ove nesreće kod nje je došlo do straha i to: primarni strah tužilja nije doživela zbog gubitka svesti u trenutku saobraćajne nesreće, pa se ničeg ne seća, ali je doživela sekundarni strah visokog intenziteta u trajanju od 10 dana, sekundarni strah srednjeg intenziteta u trajanju od 2 meseca i sekundarni strah slabog intenziteta koji je prisutan i danas. Tužilja je doživela fizičko oštećenje u teškom stepenu usled

paralize desnog facijalnog nerva, oštećenja desnog oka, kao i citirano “*craniotomis temporalo bazalne desne kraniotomije*” u trbušnom zidu, a takođe, doživela je i telesno izobličenje.

Kod tužilje A. A. je došlo do smanjenja opšte životne aktivnosti izraženo u procentima od 62,77%, dok je do smanjenja opšte trajne radne sposobnosti došlo izraženo u procentima od 66%, fizikalna terapija joj je bila neophodna u prve tri godine, i to dva puta godišnje po 21 dan u rehabilitacionom kupatilu, tuđa pomoć i nega joj je bila neophodna u trajanju od 1 godine, a pojačana ishrana je trajala u periodu od 6 meseci.

Na osnovu pomenutih veštačenja kojima je prvostepeni sud poklonio puno poverenje, isti je utvrdio visinu iznosa koji tužena treba da isplati tužilji na ime nadoknade nematerijalne štete, kao i na ime mesečne rente. Što se tiče iznosa na ime nadoknade materijalne štete, prvostepeni sud je cenio pismene materijalne dokaze koji su dostavili tužioci, a vezano za medicinske troškove.

Na osnovu navedenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je ocenio da tužena odgovara za štetu nanetu tužiocima, i to u iznosima utvrđenim od strane veštaka odgovarajuće struke, a u skladu sa odgovarajućim članovima Zakona o obligacionim odnosima.

Postupajući po žalbama podnetim od strane stranaka u postupku, drugostepeni sud je delimično usvojio pomenute žalbe kao osnovane, i preinačio je prvostepenu presudu na napred navedeni način. Apelacioni sud je utvrdio da u preinačenom delu ožalbene presude nema bitne povrede odredaba parničnog postupka, takođe, činjenično stanje je pravilno i potpuno dokazano, ali je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo. Naime, novčani iznosi procenjeni od strane prvostepenog suda nisu bili procenjeni u skladu sa svrhom kojoj služi obeštećenje. Za nadoknadu nematerijalne štete, sud mora uzeti u obzir značaj povrede dobra i svrhu kojoj ova naknada služi, vodeći računa da naknada bude u skladu sa ciljevima koji su usmereni na naknadu nematerijalne štete koja predstavlja satisfakciju za oštećene. Po pomenutom osnovu, Apelacioni sud je izvršio preinačenje prvostepene ožalbene presude u delu koji se odnosi na visinu iznosa na ime nadoknade nematerijalne štete, uzimajući u obzir prirodu povreda koje je zadobila tužilja, vrstu i trajanje fizičkog bola, strah i način ispoljavanja straha, stepen smanjenja opšte životne aktivnosti izražen u procentima 62,77%, kao i opšte radne sposobnosti izraženo u procentima 66%, kao i druge okolnosti kao što su starost tužilje i postojeća sudska praksa. Takođe, imajući u vidu dosadašnju sudska praksu, Apelacioni sud je izvršio preinačenje prvostepene presude u delu koji se odnosi na nadoknadu nematerijalne štete na ime pretrpljenog duševnog bola roditelja ovde tužilaca: S. i M., oboje A..

Pojam štete definisan je odredbom člana 137. Zakon o obligacionim odnosima (Zakon br.04/Z-077), gde je obuhvaćena materijalna, kao i nematerijalna šteta. Naknada materijalne štete propisana je odredbom člana 169. Zakona o obligacionim odnosima, tako što je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo pre nego je šteta nastala. Ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne uklanja štetu potpuno, ili nije moguće, odgovorno lice je dužno dati naknadu u novcu. Odredbom člana 177. Zakona o obligacionim odnosima, u stavu 2. propisana je naknada materijalne štete u slučaju lečenja od zadobijenih povreda. Novčana naknada nematerijalne štete propisana je odredbom člana 183. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, tako što za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opšte životne sposobnosti, ili pretrpljeni strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete.

Vrhovni sud Kosova nalazi da su revizijski navodi istaknuti od strane ovlašćenog zastupnika tužene u pogledu dosuđenih iznosa, delimično osnovani, zato što postojeća sudska praksa Vrhovnog suda nije u potpunosti primenjena u konkretnom slučaju od strane drugostepenog suda, i dosuđeni iznosi nisu pravični i u skladu sa kriterijumima i namenom definisanom odredbom člana 183. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima (Zakon Br.04/Z-077).

Vrhovni sud je odlučio kao u stavu I. dispozitiva ove presude, preinačujući presudu drugostepenog suda, za kategorije nematerijalne štete: i to za pretrpljene fizičke bolove, pretrpljeni strah, pretrpljeni duševni bol zbog unakaženosti, zatim, zbog smanjenja opšte životne aktivnosti, pošto je ocenio da iznosi koji su utvrđeni od strane drugostepenog suda nisu bili u skladu sa namenom nadoknade i u skladu sa podelom odgovornosti od 90% na strani tužene i 10% na strani tužilje. U svakom slučaju, prilikom određivanja iznosa na ime nadoknade nematerijalne štete, sud mora uzeti u obzir značaj povrede dobra i svrhu kojoj ova naknada služi, vodeći računa da naknada odgovara svrsi koja ima za cilj naknadu nematerijalne štete, a to je satisfakcija za oštećene. Vrhovni sud je prilikom odlučivanja o visini tužbenog zahteva uzeo u obzir prirodu zadobijenih povreda tužilje, vrstu i trajanje fizičkog bola, strah i način ispoljavanja straha kod nje, stepen umanjenja opšte životne aktivnosti od 62,77%, stepen umanjenja opšte radne sposobnosti od 66%, kao i stepen fizičke unakaženosti - visoki stepen unakaženosti kao i druge okolnosti, kao što su godine starosti tužilje i postojeća sudska praksa, a takođe je imao u vidu i podelu odgovornosti od 90% na strani tužene i 10% na strani tužilje. Vrhovni sud je odredio visinu iznosa na ime naknade nematerijalne štete i to: za pretrpljene

fizičke bolove iznos od 5,400.00 eura (6,000.00 eura – 10%), za pretrpljeni strah iznos od 4,600.00 eura (5,000.00 eura – 10%), za pretrpljeni duševni bol zbog unakaženosti, iznos od 9,000.00 eura (10,000.00 eura – 10%) i za smanjenje opšte životne aktivnosti, iznos od 22,500.00 eura. Kao i za tužioce M. i S., oboje A. iz sela ..., opština Priština, na ime nematerijalne štete kao nadoknadu za pretrpljeni duševni bol iznos od po 5,400.00 euro (6,000.00 eura – 10%).

Što se tiče dela drugostepene presude u vezi sa visinom iznosa na ime materijalne štete kao što su: tuđa pomoć i nega, pojačana ishrana i troškovi lečenja, Vrhovni sud je ocenio da je drugostepeni sud odlučio na pravičan i zakonit način, naime tužilji su stvoreni troškovi lečenja i drugi povezani troškovi kao posledica nesreće, što je dokazano materijalnim dokazima koji se nalaze u spisima predmeta.

Drugostepena presuda je preinačena i u pogledu troškova parničnog postupka, za koje je Vrhovni sud odlučio kao u stavu II. dispozitiva ove presude, pozivajući se na odredbe članova 449, 452. i 463. Zakona o parničnom postupku, vodeći računa o podeli odgovornosti od 90% i 10%, i odredio iznos od 6,693.12 eura (7.436,80 eura – 10%).

Vrhovni sud Kosova je u reviziji ispitao i ostale revizijske navode, ali su oni odbijeni, jer smatra da su data jasna i dovoljna obrazloženja u pogledu pravno valjanih činjenica za pravično suđenje u ovom predmetu, te su ovi revizijski zahtevi odbijeni kao neosnovani.

Shodno navedenom, Vrhovni sud Kosova je odlučio kao u dispozitivu, a u smislu odredbi člana 224. stav 1. Zakona o parničnom postupku.

VRHOVNI SUD KOSOVA
Rev.br.86/2024 od 22.04.2024.godina

Predsednik veća-sudija
Milena Đerić
